

Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése

ÜZLETI MAGATARTÁSI SZABÁLYZAT

2019.

ELSŐ FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

- 1.1. Jelen Üzleti Magatartási Szabályzat a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése (a továbbiakban: „Egyesülés”) által a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény rendelkezéseinek megfelelően a piaci önszabályozás keretében létrehozott, a kiadói szakmában és könyvkereskedelemben követendő magatartási szabályokat megállapító szabálygyűttes.
- 1.2. Az Üzleti Magatartási Szabályzat hatálya az Egyesülés tagjaira terjed ki (a továbbiakban: „könyves szakma”). Az Üzleti Magatartási Szabályzat betartása – az 1.7. pontban foglaltak szerint – az Egyesülés tagjai számára kötelező. Az Egyesülésbe való belépés feltétele, hogy az Üzleti Magatartási Szabályzat rendelkezéseit az új tagok az Egyesülésbe való belépéskor írásbeli nyilatkozattal elfogadják.
- 1.3. A könyvkiadás és könyvkereskedelem területén gazdasági tevékenységnek minősül a könyvkiadás és könyvkereskedelem tárgyaira vonatkozó minden olyan termelő, értékesítési vagy szolgáltatási tevékenység, amelyet a könyves szakma piaci szereplője üzletszerűen folytat.
- 1.4. A könyvkiadás és könyvkereskedelem tárgyai a kiadványok. Kiadványnak minősül:
 - (a) könyv nyomtatott vagy elektronikus formában, lemezen, kazettán, más fizikai hordozón; online és letölthető könyv;
 - (b) sajtótermék nyomtatott vagy elektronikus formában; online és letölthető időszaki kiadvány;
 - (c) egyéb nyomtatott anyag (címtár, névtár, grafikát, rajzot vagy fotót tartalmazó kiadvány, térkép; röplap; nyomtatott képeslap, üdvözlő- és más hasonló kártya; nyomtatott kép, minta, fénykép; nyomtatott naptár; nyomtatott üzleti reklámanyag, katalógus, prospektus, reklámposzter és hasonló; egyéb szöveges kiadvány) ide nem értve: nyomtatott öntapadó papír (matrica), postai, jövedéki, illeték- stb. bélyeg, bélyegnyomott papír, csekk, bankjegy, részvény, értékcikk, kötvény, okirat és hasonló;
 - (d) film-, video-, televízióműsor-készítés termékei (nyilvános közlésre szánt film filmszalagon, videokazettán, -lemezen, más fizikai hordozón; letölthető film, videó);
 - (e) hangfelvétel (nyilvános közlésre szánt, műsoros hangszalag, hanglemez, letölthető hangtartalom);
 - (f) zenemű (nyomtatott zenemű, zenemű elektronikus formában, letölthető zenemű)
- 1.5. Fogyasztó a szakmája, önálló foglalkozása, illetve üzleti tevékenysége körén kívül eljáró természetes személy. A felhasználó az a személy, aki nem vevőként vagy megrendelőként jut hozzá a kiadványhoz, hanem azt egyéb jogcímen (pl. haszonkölcsön, bérlet) használja vagy birtokolja azt.
- 1.6. Az Egyesülés társasági szerződésében és szabályzataiban lefektetett elvek és szabályok megtartásáért a könyves szakma piaci szereplői teljes felelősséggel tartoznak, és azok megszegéséért saját személyükben felelnek.
- 1.7. Jelen Üzleti Magatartási Szabályzat Negyedik és Ötödik Fejezete a könyves szakma minden piaci szereplője számára kötelező. Jelen Üzleti Magatartási Szabályzat Harmadik Fejezetének rendelkezései a könyves szakma piaci szereplői számára – eltérő megállapodásuk hiányában – alkalmazandók.

MÁSODIK FEJEZET

TAGOZÓDÁS

2.1. A könyves szakma tagozódása:

2.1.1. Kiadók

2.1.2. Könyvkereskedők

(a) Nagykereskedők (disztributorok)

(b) Kiskereskedők

(ba) Új kiadványokat árusító kiskereskedők

(bb) Antikvárkereskedők (antikváriusok)

(bc) Könyvügynökök

2.1.3. Közkönyvtárak, könyvkölcsönzők, könyvtárellátók

2.1.4. Szerzői jogi ügynökségek

KIADÓK

2.2. Kiadónak az tekintendő, aki kiadványok kiadásával hivatásszerűen foglalkozik vagy a vállalkozói tevékenységében szerepel a könyvkiadás. A kiadó az általa gondozott kiadványokat vagy saját terjesztésben, vagy a 2.1.2–2.1.4. pontokban felsorolt kereskedelmi csatornákon keresztül, valamint közvetlenül a fogyasztónak – számla ellenében – juttatja el.

KÖNYVKERESKEDŐK

Nagykereskedők (disztribútorok)

2.3. Nagykereskedőnek az tekintendő, aki üzletszerűen foglalkozik a kiadók kiadványainak nagyobb tételben történő beszerzésével és raktározásával, azzal a céllal, hogy azokat kiskereskedőknek továbbértékesítse.

2.4. A nagykereskedő a kiskereskedőknek kölcsönösen elfogadott szerződési feltételek mellett szállítja a kiadványokat.

Kiskereskedők

2.6. Kiskereskedőnek az tekintendő, aki üzletszerűen foglalkozik a kiadóktól vagy nagykereskedőktől beszerzett kiadványoknak a fogyasztók részére történő értékesítésével. A kiskereskedő köteles saját üzletében vagy más elárusító helyein (pavilonjain, utcai, illetve aluljárói pultjain) jól láthatóan kiírni és kifüggeszteni nevét, címét és az engedélyező hatóság határozatát. A kiskereskedő, amennyiben elektronikus kereskedelmi tevékenységet folytat (webshopot üzemeltet), köteles az erre vonatkozó jogszabályok előírásainak eleget tenni.

Új kiadványokat árusító kiskereskedők

- 2.7. Új kiadványokat árusító kiskereskedőnek az tekintendő, aki – vagy amely – a kiadó gondozásában már megjelent, vagy a jövőben megjelenő, új állapotban lévő kiadványokat a közönségnek üzletszerűen eladja. A kiskereskedő az általa eladásra kerülő kiadványokat
- (a) saját számlájára megvásárolja (vizonteladó), vagy
 - (b) a kiadó bizományosaként értékesíti.

Antikvár kereskedők (antikváriusok)

- 2.8. Antikvár kereskedőnek (antikváriusnak) az a kiskereskedő tekintendő, aki az antikvár kiadványokat üzletszerűen értékesíti.
- 2.9. Antikvár cikkek tekintendő valamely kiadvány, ha koránál fogva régi (5 évnél korábbi kiadású) vagy láthatóan használt állapotban van, ha az antikvár kereskedő fogyasztótól vásárolta (maximum 100 példányban). Antikvár példánynak tekintendők az olvasott, a sérült és hibás példányok is. Hirdetéseknél, jegyzékeknél vagy egyéb tájékoztató közleményeknél, amennyiben új és antikvár könyveket együttesen hirdetnek, félre nem érthető módon meg kell különböztetni az új és az antikvár műveket; egy csoportban sem nem ajánlhatók, sem nem hirdethetők.

Könyvügynökök

- 2.10. Könyvügynöknek tekintendő az a saját elárusítóhellyel nem rendelkező könyvkereskedő, aki a kiadótól, más könyvkereskedőtől vagy annak megbízottjától beszerzett kiadványokat házalás útján, saját nevében, személyesen vagy megbízottja révén ügyfeleinek üzletszerűen adja el.

KÖZKÖNYVTÁRAK, KÖNYVKÖLCSÖNZŐK, KÖNYVTÁRELLÁTÓK

- 2.11. A könyvtárak és a könyvkölcsönzők hivatásszerűen foglalkoznak kiadványok gyűjtésével, rendszerezésével, megőrzésével és azzal, hogy kiadványokat adnak kölcsön vagy tesznek egyébként hozzáférhetővé.
- 2.12. A könyvtárellátók a könyvtárak és könyvkölcsönzők megrendelésére a kiadótól saját nevükben kiadványokat vásárolnak, s azokat a hazai és nemzetközi könyvtári szabványoknak megfelelő tartozékokkal és szolgáltatásokkal, számla ellenértékével megrendelőiknek eladják.

SZERZŐI JOGI ÜGYNÖKSÉGEK

- 2.13. A szerzői jogi ügynökségek a hazai és külföldi szerzők műveinek jogait közvetítik a könyvkiadók számára.

HARMADIK FEJEZET

A PIACI SZEREPLŐK KÖZÖTTI ÜZLETI KAPCSOLATOK SZABÁLYAI

Általános rendelkezések

- 3.1. A könyves szakma piaci szereplői között létrejött szerződéseket írásba kell foglalni. Írásba foglalt szerződésnek minősül az elektronikus úton megkötött vagy elektronikus kommunikáció során létrejött megállapodás, visszaigazolt megrendelés is, amennyiben a lényeges feltételek rögzítésre kerültek és utóbb ellenőrizhetők.
- 3.2. Jelen fejezet alkalmazásában megrendelő alatt azt piaci szereplőt kell érteni, aki a kiadvány megszerzése érdekében más piaci szereplőnek ajánlatot tesz. Jelen fejezet alkalmazásában szállító az a piaci szereplő, aki a megrendelés címzettje.
- 3.3. A megrendelő a megrendelésében meghatározhatja a fizetés módját és azt, hogy a rendelés adásvételre („fix értékesítés”) vagy bizományban történő értékesítésre irányul-e. A megrendelő minden esetben köteles feltüntetni megrendelésében a szállítás, a fizetés vagy elszámolás végső határidejét.
- 3.4. A felek közötti eltérő üzleti gyakorlat szerinti szerződés, ennek hiányában az adásvételi szerződés létrejötnék tekintendő, ha a megrendelő átvette a szállítónak olyan küldeményét, melyet nem rendelt meg, és a nem megrendelt áru szállítását a szállítónak az átvételtől számított 15 nap elteltével sem kifogásolta.
- 3.5. Bizományi jogviszonyban szállított kiadványokat visszaküldési joggal szállítják a megrendelőhöz abból a célból, hogy azokat eladja (bizományi kiadványok). Az ilyen küldemények eladásukig a szállító tulajdonában maradnak. A bizományi feltételeket szerződésben kell rögzíteni.
- 3.6. A bizományba átadott kiadványt ért minden kárért, amely a szokásos kereskedelmi gyakorlatnak megfelelő gondossággal elkerülhető lett volna, a megrendelő felel. A biztosítás elmulasztásával járó veszély is a megrendelőt terheli.
- 3.7. A bizományi kiadványokkal kapcsolatosban felmerült elszámolás minden esetben a bizományi szerződésben rögzített feltételek szerint történik. Az elszámolás visszaküldés (remittálás), diszponálás (a szállító engedélyével a következő évi bizományi számlára való átvitel) vagy kifizetés útján történik.
- 3.8. A megrendelőnek jogában áll visszaküldeni a szállítónak a tőle kapott kiadványokat, ha
 - 3.8.1. a szállító vagy megbízottja a megrendelt helyett más kiadványt küldött;
 - 3.8.2. a küldött mű hiányos vagy bizonyítottnan nem a megrendelőnél sérült meg;
 - 3.8.3. a szállító a szerződésnek a szállítás feltételeire vonatkozó rendelkezéseit megszegte, illetve a változásokról a megrendelőt előzetesen nem értesítette; vagy
 - 3.8.4. a szállító vagy megbízottja a megrendelést a szerződésben rögzített határidőn túl, azaz elkészen teljesítette.
- 3.9. A megrendelő köteles megtagadni a kiadvány átvételét,

- 3.9.1. ha az adatok pontatlansága vagy hiánya következtében alappal feltételezhető, hogy a kiadvány szerzői jogsértés tárgya, s a szállító dokumentumokkal nem tudja hitelt érdemlően igazolni ennek ellenkezőjét; vagy
- 3.9.2. ha a kiadvány terjesztését hatósági, ügyészségi vagy bírósági határozat felfüggesztette vagy megtiltotta.
- 3.10. A szállító vagy megbízottja a hiányos vagy hibás példányokat („selejt-példányok”) köteles a megrendelő kérésére – a selejt-példány beszállítása ellenében – saját költségére kifogástalan példányra kicserélni, vagy amennyiben kicserélési kötelezettségének eleget tenni nem tud, köteles a selejt-példányokat saját költségére visszavenni. Ezen rendelkezés az antikvár kiadványokra nem vonatkozik.

Szállítás

- 3.11. A szállítás módjára a megrendelő tesz javaslatot.
- 3.12. Amennyiben a szállító a megrendelésben előírt szállítási feltételektől el kíván térni, úgy erről az átvevőt haladéktalanul értesítenie kell.
- 3.13. Eltérő megállapodás hiányában a szállítás költsége a szállítót terheli, a visszaküldés költségeit pedig a megrendelő viseli, amennyiben a szállítás a megrendelés előírásainak megfelelően történt. Ellenkező esetben a kimutatható többletköltségeket a szállító viseli.
- 3.14. Amennyiben a szállító a visszaigazolt megrendelés előírásaitól alapos ok nélkül tér el, úgy az ebből adódó károkért is felel.
- 3.15. A megrendelő felelőssége a beérkező szállítmányokért akkor kezdődik, amikor azt számára vagy megbízottja számára átadták, és annak átvételét igazolták. Visszaküldés esetén felelőssége akkor végződik, amikor a szállítmányt a szállítónak vagy megbízottjának átadta.

Művek lefoglalása

- 3.16. Amennyiben a kiszállított kiadványokat hatósági, ügyészségi vagy bírósági határozat alapján a kiadványok tulajdonságaira visszavezethető okból lefoglalják, a megrendelő ebből eredő kárát a szállítónak kell viselnie.
- 3.17. A lefoglalás tényéről a megrendelőnek – az okok közlésével és a lefoglalást tanúsító irat átadásával – haladéktalanul értesítenie kell a szállítót.

NEGYEDIK FEJEZET

A FIZETÉSEKRE ÉS ÁRAKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

- 4.1. A Magyarországon forgalomba kerülő könyvek fogyasztói árát – *ajánlott árként* – a könyvet megjelentető kiadó állapítja meg. Ezt a fogyasztói árát bizományi konstrukcióban a kereskedő csak a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulása birtokában változtathatja meg. Fix értékesítés esetén a kereskedő állapítja meg tulajdonába került könyv fogyasztói árát.

- 4.2. Az árrés a nettó beszerzési ár és a nettó eladási ár különbözete, amely bizományi értékesítés esetén bizományi díjként a bizományost illeti meg. A bizományost megillető teljes kereskedelmi árrés mértéke a kiadó és a kereskedő közötti szabad alku tárgya, melyet szerződésben szükséges rögzíteni.
- 4.3. A fizetési határidőt a kiadó és a kereskedő, illetve a nagykereskedő és a kiskereskedő közötti szerződésben szükséges rögzíteni. Bizományi konstrukcióban a kereskedő – eltérő megállapodás hiányában – havonta köteles elszámolni a kiadó könyveinek fogyásával.
- 4.4. A fizetés határideje – ellenkező megállapodás hiányában - a számla kézhezvételétől számított 30 nap. Ennél hosszabb fizetési határidő a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) alapján csak indokolt esetben, a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően, a felek közös megállapodásával köthető ki.
- 4.5. Fix értékesítés esetén szerződésben kell rögzíteni az eladó részére visszaküldhető áru („visszárú”) megengedett mértékét, és a visszárú rendszerrel összefüggésben kell megállapítani a számlák fizetési határidejét. A megengedett visszárú mértéke termékcsoportonként eltérő lehet.
- 4.6. Előjegyzési vagy előfizetési ár alatt azon megjelenő vagy megjelenés előtt álló kiadványnak a fogyasztói árnál alacsonyabb árát értjük, amelyet előre meghatározott időre a kiadó szabott meg ajánlott árként. Az előjegyzési vagy előfizetési ár mindaddig ajánlott eladási árnak tekintendő, amíg a kiadó a rendes fogyasztói árat életbe nem lépteti.
- 4.7. Bizományi értékesítés esetén a kereskedő – normál törzsvásárlói rendszerén kívül – csak a kiadó egyetértésével szervezhet a kiadó kiadványait érintő rendezvényeket („akciókat”).

ÖTÖDIK FEJEZET

A TISZTESSÉGTLEN ÜZLETI MAGATARTÁS TILALMA A KÖNYVES SZAKMÁBAN

- 5.1. Tilos valótlan tény állításával vagy híresztelésével, valamint valós tény hamis színben való feltüntetésével, úgyszintén egyéb magatartással a piaci versenytárs jó hírnevét vagy hitelképességét sérteni, illetve veszélyeztetni.
- 5.2. Tilos üzleti titkot tisztességtelen módon megszerezni vagy felhasználni, valamint azt jogosulatlanul mással közölni vagy nyilvánosságra hozni.
- 5.3. Üzleti titok tisztességtelen módon való megszerzésének minősül, ha az üzleti titkot a jogosult hozzájárulása nélkül, a vele bizalmi viszonyban vagy üzleti kapcsolatban álló személy közreműködésével szerezték meg;
- 5.4. Üzleti titok a jogosult gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó minden olyan tény, információ, adat, amelynek titokban maradásához a jogosultnak méltányolható érdeke fűződik;
- 5.5. Bizalmi viszony a munkaviszony, a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony és a tagsági viszony;
- 5.6. Üzleti kapcsolatnak minősül az ajánlattétel akkor is, ha azt nem követi szerződéskötés.

- 5.7. Tilos máshoz olyan tisztességtelen felhívást intézni, amely kifejezetten a harmadik személlyel fennálló üzleti kapcsolat felbontását vagy ilyen kapcsolat létrejöttének megakadályozását célozza.
- 5.8. Nem ütközik az üzleti tisztesség követelményeibe az olyan felhívás vagy szerződési ajánlat, amely kedvezőbb üzleti feltételek (pl. kedvezőbb ár, rövidebb szállítási határidő stb.) kilátásba helyezésével, illetve az üzleti kapcsolatban szokásos módon kíséri meg azt, hogy a megrendelő a harmadik személy helyett az ajánlatot tevővel szerződjön.
- 5.9. Tilos a kiadvány átvételét, szolgáltatását erre vonatkozó szerződéses kötelezettség hiányában más kiadvány szolgáltatásától, átvételétől, továbbá a szerződéskötést olyan kötelezettségek vállalásától függővé tenni, amelyek természetüknél fogva, illetve a szokásos szerződési gyakorlatra figyelemmel nem tartoznak a szerződés tárgyához.
- 5.10. A kiadó a jogtulajdonos hozzájárulása nélkül nem adhat jelentős árendeményt a kereskedelmi akciók során, ha erről külön szerződés nem rendelkezik.

A fogyasztók (vásárlók) megtévesztésének tilalma a könyves szakmában

- 5.11. Tilos a fogyasztókat (vásárlókat) megtéveszteni.
- 5.12. A fogyasztók megtévesztésének minősül:
 - 5.12.1. a kiadványról vagy szolgáltatásról valótlan tény állítása, reklámozása, illetve valós tény megtévesztésre alkalmas módon történő állítása, reklámozása;
 - 5.12.2. jogszabály szerint kötelező tájékoztatás elhallgatása;
 - 5.12.3. a jogtulajdonos hozzájárulása nélkül akár a könyv címének, akár a könyv tartalmának megváltoztatása, a kiadvány szövegének megcsonkítása;
 - 5.12.4. olyan kiadvány reklámozása, amely nem vagy a reklámozás mértékéhez képest nem kellő mennyiségben, választékban áll a fogyasztók (vásárlók) rendelkezésére, kivéve, ha ezt a fogyasztókkal (vásárlókkal) a reklámban közlik.
- 5.13. A reklámban, tájékoztatásban használt kifejezéseknek általánosan elfogadott jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók (vásárlók) megtévesztésére alkalmas-e.

A piaci versenyt korlátozó megállapodás tilalma a könyves szakmában

- 5.14. Tilos a versenytársak között az olyan összehangolt magatartás – pl. árkartell, illetőleg megállapodás –, amely a piaci verseny korlátozását eredményezheti.
- 5.15. A tilalom különösen vonatkozik a kiadvány vagy szolgáltatás árérének meghatározására, ide nem értve a bizományi díjnak minősülő árér meghatározását, a piac felosztására, a fogyasztók (vásárlók) meghatározott körének valamely kiadvány beszerzéséből vagy szolgáltatás igénybevételeiből való kizárására, a szabad választás korlátozására, a piacra lépés akadályozására, továbbá valamely piaci résztvevő hátrányba hozására.

HATODIK FEJEZET

ELJÁRÁS JOGSÉRTÉS ESETÉN, HATÁROZATOK

- 6.1. Azokkal szemben, akik a jelen Üzleti Magatartási Szabályzatot megsértik, az Egyesülés bármely tagjának a kérésére az Egyesülés Etikai Bizottsága jár el. Az Etikai Bizottság vizsgálatának befejezéséről határozatot hoz, amelyet írásban közöl az eljárás kezdeményezőjével és az eljárás alá vonttal. Ha az Etikai Bizottság a határozatában a Üzleti Magatartási Szabályzat megsértését állapítja meg, a megsértővel szemben az alábbi szankciókat érvényesítheti:
 - 6.1.1. Írásban szólítja fel a vétkes piaci szereplőt a törvényszegő vagy etikátlan magatartás azonnali beszüntetésére.
 - 6.1.2. Ismétlődő jogsértés esetén az Egyesülés Elnökségével közösen az Egyesülés Hírlevelében tájékoztatja tagjait, és a nyilvánosság más formáihoz is fordulhat.
 - 6.1.3. Kezdeményezi a nyilvántartásában szereplő alapítványoknál, hogy a vétkesnek talált piaci szereplők ne részesüljenek alapítványi támogatásban.
 - 6.1.4. Kezdeményezheti a vétkes piaci szereplőnek az Egyesülés által szervezett könyvszakmai rendezvényeken (Pl. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál, Ünnepi Könyvhét, Gyermekkönyvnapok, stb.) való részvételből történő egyszeri vagy többszöri kizárását.
 - 6.1.5. Kezdeményezheti a jogsértő tag kizárását, többszöri, legalább három figyelmeztetés után.
- 6.2. Az Etikai Bizottság határozatait az Egyesülés Hírlevelében közzé kell tenni.

HETEDIK FEJEZET

HATÁLYBALÉPÉS

- 7.1. Az Üzleti Magatartási Szabályzat az Egyesület taggyűlésének elfogadását követően, 2019. május 28-án lép hatályba. Az Üzleti Magatartási Szabályzat a taggyűlés által történt elfogadás napjától az Egyesülés minden tagjára kötelező.
- 7.2. Az Üzleti Magatartási Szabályzat hatályba lépésével az Egyesülés korábbi, „A magyar könyvkiadás és könyvkereskedelem versenyszabályai” című szabályzata hatályát veszti.